

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcu **J. R.**, bývjúceho v H., právne zastúpeného JUDr. J. V., advokátom v P., proti žalovanej **S., U., IČO X.**, týka sa pobočky v P., U., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného H., a.s., U., IČO: X., **o mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia z choroby z povolania vo výške 36 000 Sk**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 10 C 197/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 6. septembra 2006 sp. zn. 5 Co 217/2006

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Prievidzi rozsudkom z 4. apríla 2006 č.k. 10 C 197/2005-27 uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi na istine 24 000 Sk v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku titulom zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia za dobodovaných 100 bodov podľa lekárskeho posudku zo dňa 17.3.2005. Pokiaľ sa žalobca domáhal odškodnenia vo väčšom rozsahu bol v prevyšujúcej časti jeho návrh ako nedôvodný zamietnutý. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 6. septembra 2006 č.k. 5 Co 217/2006-57 na základe odvolania žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh zamietol. Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistení, že na strane žalobcu nebola preukázaná žiadna zmena pomerov oproti rozhodnutiu v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16 C 29/2004. Samotné dohodovanie sťaženia spoločenského uplatnenia samo osebe nezakladá nárok na zvýšenie náhrady za spoločenské uplatnenie v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Na to, aby mohla byť súdnym rozhodnutím zvýšená náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je potrebné preukázať zo strany žalobcu dôvody hodné osobitného zreteľa. Je potom faktom, že samotný žalobca ako aj ním navrhnutá svedkyňa – jeho manželka pripustili, že k žiadnym ďalším obmedzeniam v jeho osobnom, spoločenskom živote ako aj pracovnom živote nedošlo.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Jeho prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 236 ods. 1, § 238 O.s.p. odôvodňujúc ho § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., teda že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávne právne posúdenie vidí v tom, že žalobcovi nebol umožnený samostatným návrhom si uplatniť svoj nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia navýšený o 100 bodov. Žiadal zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná ani vedľajší účastník sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok

nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je opodstatnené, lebo smeruje voči rozsudku odvolacieho súdu, ktorý je vecne správny; napadnutým rozhodnutím pri zodpovedaní otázky,

že samotné dohodovanie sťaženia spoločenského uplatnenia samo o sebe nezakladá nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., krajský súd nepochybil, takže s takýmto právnym názorom sa stotožňuje aj dovolací súd a k už vysloveným argumentom ešte dodáva:

Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje vtedy, ak má ujma na zdraví preukazateľne trvalé a výraznejšie nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh. Inak vyjadrené sťažením spoločenského uplatnenia treba rozumieť jednak vylúčenie či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom, športovom živote, jednak sťaženie či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania a voľbu budúceho životného partnera, resp. možnosti ďalšieho seabavzdelávania.

Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje vo forme jednorazovej peňažnej sumy podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov. Základom sú stanovené sadzby s bodovacím systémom, pričom počet bodov, z ktorého sa pri odškodnení vychádza, stanoví lekár v lekárskom posudku. Vo výnimočných prípadoch, hodných mimoriadneho zreteľa (§ 7 ods. 3 citovanej vyhlášky), môže súd tieto sumy primerane zvýšiť na stanovené najvyššie sadzby odškodnenia bez akéhokoľvek obmedzenia, hlavne bez ohľadu na základný počet bodov zistených lekárom v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy. Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy vždy náležite odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a k okolnostiam konkrétneho prípadu.

Odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia je náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a má slúžiť na to, aby si postihnutý mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a obmedzovania v živote. Výška odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia závisí jednak od ohodnotenia v lekárskom posudku, jednak od posúdenia predpokladov, ktoré mal poškodený pre ďalšie uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú teraz pre chorobu z povolania alebo úrazom obmedzené alebo celkom stratené. Lekárske ohodnotenie tvorí základ, z ktorého sa vychádza pri posudzovaní predpokladov poškodeného pre jeho ďalšie uplatnenie v živote a v spoločnosti. Sumu zodpovedajúcu základnému počtu bodov, ktorý zistil lekár, možno primerane zvýšiť až na dvojnásobok

podľa predpokladov, ktoré poškodený mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú pre poškodenie (úrazom alebo chorobou z povolania) obmedzené alebo stratené (§ 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb.). Z toho vyplýva, že bodové ohodnotenie v lekárskom posudku tvorí základ, z ktorého treba vychádzať pri uložení odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia.

V zmysle uvedených zásad odvolací súd dôsledne postupoval a keď aj dovolací súd mohol preskúmať jeho úvahu len v tom smere, či nevybočila z medzí hľadísk stanovených zákonom (§ 132 O.s.p. v spojení s § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.), či bola v súlade s pravidlami logického usudzovania a či premisy takého úsudku boli zistené riadnym procesným postupom, musel konštatovať, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zamietnutý návrh o mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia za dobodovaných 100 bodov podľa lekárskeho posudku zo 17.3.2005 je správny. So záverom tohto súdu možno súhlasiť, že na strane žalobcu nebola preukázaná žiadna zmena pomerov oproti rozhodnutiu v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16 C 29/2004 z 29. novembra 2004 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 33/2005 z 4. októbra 2005. Samotné dobodovanie sťaženia spoločenského uplatnenia nezakladá samo osebe nárok na zvýšenie náhrady za spoločenské uplatnenie v zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Druhým predpokladom musia byť dôvody hodné osobitného zreteľa na strane poškodeného, v danom prípade žalobcu, pre uplatnenie v živote a spoločnosti. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že oproti predchádzajúcemu posúdeniu v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16 C 29/2004 k žiadnym ďalším obmedzeniam v osobnom, spoločenskom ako aj pracovnom živote na strane žalobcu nedošlo.

Odvolací súd preto vec správne právne posúdil vo všetkých aspektoch a jeho rozhodnutiu nemožno vytknúť pochybenie, takže dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol (§ 243b ods. 1 veta pred bodkočiarkou O.s.p.).

Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, hoci boli v dovolacom konaní úspešní (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.), pretože si ich neuplatnili (§ 151 ods. 1 s použitím § 243b ods. 4 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. marca 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: